

**ПД ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ -
ТОПЛАНЕ Д.О.О., НОВИ САД**

**Финансијски извештаји
31. децембар 2012. године и
Извештај независног ревизора**

На основу члана 31. Одлуке о оснивању Привреднг друшва Панонске термоелектране-топлане ДОО Нови Сад, Овлашћени представници (Скупштина) Панонске ТЕ-ТО ДОО Нови Сад су на VII седници Скупштине одржаној 04.јула 2013.године донели следећу:

ОДЛУКУ

УСВАЈАЈУ СЕ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ СА НАПОМЕНАМА, ПОСЛЕ ИЗВРШЕНЕ РЕВИЗИЈЕ БЕЗ КОРЕКЦИЈЕ, ЗА ПОСЛОВНУ ГОДИНУ КОЈА СЕ ЗАВРШАВА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБАР 2012. ГОДИНЕ ЗА ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ПАНОНСКЕ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ-ТОПЛАНЕ ДОО НОВИ САД, У ТЕКСТУ КОЈИ СЕ НАЛАЗИ У ПРИЛОГУ И САСТАВНИ ЈЕ ДЕО ОВЕ ОДЛУКЕ.

Председавајући Скупштине

Милош Стојановић, дипл.инж.

ПАНОНСКЕ ТЕ-ТО ДОО

Број: 4055

Датум: 04. ЈУЛ 2013

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Финансијски извештаји:	
Биланс успеха	3
Биланс стања	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 - 43

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Оснивачу и руководству ПД “Панонске Термоелектране - Топлане” д.о.о., Нови Сад

Обавили смо ревизију финансијских извештаја Привредног друштва Панонске Термоелектране - Топлане д.о.о., Нови Сад (у даљем тексту: “Друштво”), приложених на странама 3 до 43, који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2012. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије, као и за интерне контроле које сматра неопходним за састављање финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија, такође, укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују разумну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извештаји Друштва за годину која се завршава на дан 31. децембра 2012. године, су састављени, по свим материјално значајним питањима, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на следећа питања:

- а) Скрећемо пажњу на напомену 24 уз финансијске извештаје, у којој је обелодањено да износ основног капитала у евиденцијама Друштва није усаглашен са износом уписаног капитала у регистру Агенције за привредне регистре Републике Србије.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Оснивачу и руководству ПД "Панонске Термоелектране - Топлане" д.о.о., Нови Сад (наставак)

Скретање пажње (наставак)

- (б) Пословање Друштва зависи од интерних односа са осталим чланицама групе ЕПС и кредитних задужења. Поступци обезвређења некретнина, постројења и опреме су извршени на нивоу Групе (напомена 3.11.). Презентовани финансијски извештаји укључују потраживања, обавезе, резултате пословања, промене на капиталу и токове готовине Друштва. У циљу бољег разумевања пословања Друштва, финансијски извештаји Друштва треба да буду узети у разматрање заједно са консолидованим финансијским извештајима Групе (ЈП ЕПС) који су, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије, састављени и предати Агенцији за привредне регистре до 30. априла 2013. године. Консолидовани финансијски извештаји су предмет ревизије.

Наше мишљење није квалификовано у вези са претходно наведеним питањима.

Београд, 26. мај 2013. године

Александар Турђевић
Овлашћени ревизор

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2012. године
(У хиљадама динара)

	Напомене	2012.	2011. <i>Кориговано</i>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6	8,192,421	8,387,457
Остали пословни приходи		9,682	17,812
		<u>8,202,103</u>	<u>8,405,269</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Трошкови материјала	7	(5,513,029)	(5,629,811)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	8	(885,013)	(781,160)
Трошкови амортизације и резервисања	9	(974,241)	(983,119)
Остали пословни расходи	10	(536,358)	(464,870)
		<u>(7,908,461)</u>	<u>(7,858,960)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		<u>293,462</u>	<u>546,309</u>
Финансијски приходи	11	151,862	105,010
Финансијски расходи	12	(203,539)	(85,568)
Остали приходи	13	59,757	4,669,561
Остали расходи	14	(489,904)	(249,460)
(ГУБИТАК)/ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>(188,362)</u>	<u>4,985,852</u>
Порески расход периода		(29,553)	(392,291)
Одложени порески приходи периода	15	771,221	59,007
НЕТО ДОБИТАК		<u>553,306</u>	<u>4,652,568</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су усвојени од стране Скупштине Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад дана 16. фебруара 2013. године.

Потписано у име Привредног друштва "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад:

Мр. Зоран Иванчевић
Директор

Zoric

Мирјана Рацков
Руководилац службе књиговодства

Mirjana Ractkov

БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2012. године
(У хиљадама динара)

	Напомене	31. децембар 2012.	31. децембар 2011. <i>Кориговано</i>
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	16	30,136	34,352
Некретнине, постројења и опрема	16	18,854,544	23,537,044
Аванси за нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрему	16	-	10,530
Учешћа у капиталу	17	6,276	6,276
Остали дугорочни финансијски пласмани	18	16,581	16,607
		<u>18,907,537</u>	<u>23,594,279</u>
Обртна имовина			
Залихе	19	924,225	976,648
Потраживања	20	3,896,632	3,975,855
Потраживања за више плаћен порез на добитак		195,982	43,355
Готовински еквиваленти и готовина	21	24,233	568,442
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	22	92,663	80,392
		<u>5,133,735</u>	<u>5,644,692</u>
Укупна актива		<u>24,041,272</u>	<u>29,238,971</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Удели	24	17,270,872	17,270,872
Остали капитал		6,892	6,848
Ревалоризационе резерве		10,995,458	15,799,490
Губитак		(7,882,560)	(8,439,761)
		<u>20,390,462</u>	<u>24,637,449</u>
Дугорочна резервисања	23	<u>158,404</u>	<u>153,846</u>
Дугорочне обавезе			
Дугорочни кредити	25	346,837	355,053
Остале дугорочне обавезе	27	114,041	109,055
		<u>460,878</u>	<u>464,108</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	26	35,790	32,139
Обавезе из пословања	28	978,607	1,418,113
Остале краткорочне обавезе	29	43,150	81,352
Обавезе по основу пореза на додату вредност, осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	30	317,983	493,483
Обавезе по основу пореза на добитак	15	-	392,291
		<u>1,375,530</u>	<u>2,417,378</u>
Одложене пореске обавезе	15	<u>1,655,998</u>	<u>1,566,190</u>
Укупна пасива		<u>24,041,272</u>	<u>29,238,971</u>
Ванбилансна актива/пасива	31	<u>968,877</u>	<u>941,019</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2012. године

(У хиљадама динара)

	Удели	Остали капитал	Ревалоризационе резерве	Акумулирани губитак	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2011. године	17,270,872	9,342	281,119	(13,067,506)	4,493,827
Корекција почетног стања	-	-	-	6,281	6,281
Ефекти процене вредности (Кориговано)	-	-	17,144,587	-	17,144,587
Пренос на одложене пореске обавезе	-	-	(1,624,817)	-	(1,624,817)
Отуђење основних средстава	-	-	(1,399)	1,399	-
Добитак текуће године кориговано (напомена 5)	-	-	-	4,652,568	4,652,568
Остало	-	(2,494)	-	(32,503)	(34,997)
Стање на дан 31. децембра 2011. године	<u>17,270,872</u>	<u>6,848</u>	<u>15,799,490</u>	<u>(8,439,761)</u>	<u>24,637,449</u>
Ефекти обезвређења некретнина, постројења и опреме	-	-	(3,939,183)	-	(3,939,183)
Пренос на одложене пореске обавезе – промена стопе пореза са 10% на 15%	-	-	(861,029)	-	(861,029)
Отуђење основних средстава	-	-	(3,280)	3,280	-
Добитак текуће године	-	-	-	553,306	553,306
Остало	-	(156)	-	75	(81)
Стање на дан 31. децембра 2012. године	<u>17,270,872</u>	<u>6,692</u>	<u>10,995,458</u>	<u>(7,882,560)</u>	<u>20,390,462</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
 У периоду 1. јануара до 31. децембра 2012. године
 (У хиљадама динара)

	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	9,468,844	9,259,046
Примљене камате из пословних активности	30,350	41,725
Остали приливи из редовног пословања	33,352	36,616
Исплате добављачима и дати аванси	(7,103,661)	(7,339,264)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(917,942)	(837,310)
Плаћене камате	(153,246)	(23,579)
Порез на добит	(574,471)	-
Плаћања по основу осталих јавних прихода	<u>(869,487)</u>	<u>(471,785)</u>
Нето (одлив) / прилив готовине из пословних активности	<u>(86,261)</u>	<u>665,449</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	(423,841)	(191,153)
Остали финансијски пласмани (нето одливи)	<u>(2,524)</u>	<u>(21,769)</u>
Нето одлив готовине из активности инвестирања	<u>(426,365)</u>	<u>(212,922)</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Дугорочни и краткорочни кредити (нето одливи)	<u>(31,583)</u>	<u>(25,613)</u>
Нето одлив готовине из активности финансирања	<u>(31,583)</u>	<u>(25,613)</u>
Нето (одлив) / прилив готовине	(544,209)	426,914
Готовина на почетку године	<u>568,442</u>	<u>141,528</u>
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	<u><u>24,233</u></u>	<u><u>568,442</u></u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Јавно Друштво за производњу термоелектричне и топлотне енергије у комбинованим процесима "Панонске електране" (у даљем тексту: "Друштво") основано је Одлуком Управног одбора ЈП "Електропривреда Србије" (у даљем тексту: "ЕПС") број 42/3-1 од децембра 1991. године, на коју је сагласност дала Влада Републике Србије на седници број 414-6944/5 од јануара 1992. године.

Друштво је регистровано Решењем Привредног суда у Новом Саду број Фи. 185/92. године у регистарском улошку 1-4792.

На дан 1. јануара 2006. године код Агенције за привредне регистре уписана је промена правне форме Друштва у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива Друштва у Привредно друштво "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад.

Основна делатност Друштва је производња термоелектричне и топлотне енергије, производња и снабдевање паром и топлим водом. Друштво обавља и делатности складиштења, превоза робе у друмском саобраћају и трговине на велико чврстим, течним и гасовитим горивима, као и хемијским и другим производима. Седиште Друштва је у Новом Саду, Булевар Ослобођења 100.

Друштво своју делатност обавља у дирекцији Друштва и три огранка са седиштима у Новом Саду, Зрењанину и Сремској Митровици.

Управу Друштва чине Скупштина друштва од 3 члана и Директор, које именује Управни одбор ЕПС-а. Скупштина друштва обезбеђује реализацију циљева оснивања Друштва и одговара за остваривање техничко-технолошког и економског система управљања електроенергетским системом. Уз сагласност Управног одбора ЕПС-а одлучује:

- о оснивању Друштва,
- о доношењу годишњих планова Друштва и
- о доношењу општих аката Друштва.

Директор представља и заступа Друштво, организује и руководи процесом рада и води пословање Друштва, доноси одлуке и одговара за законитост, предлаже Скупштини Друштва основне пословне политике, програме рада и планове развоја и извршава одлуке Скупштине Друштва.

Друштво поседује лиценце за обављање енергетске делатности:

- Лиценцу за обављање енергетске делатности производње електричне енергије (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 312-90/2006-Л-И од 14. јула 2006. године),
- Лиценцу за обављање енергетске делатности производње топлотне енергије у електранама-топланама (комбинованим процесима производње) - (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 312-89/2006-Л-И од 14. јула 2006. године),
- Лиценцу за обављање енергетске делатности, складиштење нафте и деривата нафте (Решење Агенције за енергетику Републике Србије број 311.02-91/2006-Л-И од 06. јула 2006. године).

Порески идентификациони број ("ПИБ") Друштва је 100187552, а матични број 08271259.

На дан 31. децембра 2012. године друштво је имало 579 запослених (31. децембар 2011: 583 запослена).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС" бр. 46 од 2. јуна 2006. године и бр. 111 од 29. децембра 2009. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), односно Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор") и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања ("Комитет"), у периоду од 31. децембра 2002. године до 1. јануара 2009. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије ("Министарство") и објављени у Службеном гласнику РС бр. 77 на дан 25. октобра 2010. године.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године. При том, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике ("Службени гласник РС" бр. 114/2006 до 3/2011), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 "Приказивање финансијских извештаја", а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени, као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.2 и 2.3.

Поред наведеног, приложени финансијски извештаји одступају од МРС и МСФИ у следећим тачкама:

- Одступања од МРС 12 „Пореза на добитак“ – тумачење СИЦ -21 „Порез на добитак- повраћај ревалоризованих средстава“ на основу којег се признају одложене пореске обавезе или средство који проистичу из ревалоризације средства које се не амортизује у складу са МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“ и мере на основу пореских последица које би уследиле из повраћаја књиговодствене вредности тог средства кроз продају, без обзира на основ за одмеравање књиговодствене вредности тог средства. Због немогућности јасног тумачења прописа у вези набавне вредности земљишта, затим одређивања права располагања и власништва над земљиштем Друштва, а и ради специфичне делатности Друштва, сматра се да наведени СИЦ -21 није могуће применити у датим околностима.
- Рачуноводствени прописи Републике Србије одступају од МРС и МСФИ у делу одредби МРС 19, "Примања запослених" обзиром да се учешће запослених у добити, у складу са мишљењем Министарства финансија Републике Србије евидентира као смањење нераспоређеног добитка, а не на терет резултата периода.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Друштва, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Сагледавајући природу технолошког процеса и односе између Друштва и повезаних правних лица, односно чињеницу да Друштво са својим повезаним правним лицима чини јединствену економску целину, детаљнији приказ финансијског положаја Друштва се може добити увидом у консолидоване финансијске извештаје на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2012. године, које је Оснивач саставио у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напмени 3.

Финансијски извештаји Друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Измене МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године);
- Измене МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања“ – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ. Измене се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, ИФРИЦ 16 првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена ИФРИЦ на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МРС 38 „Нематеријална имовина“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МСФИ 2 „Плаћања акцијама“: Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран у априлу 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измене које се односе на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене IFRIC 9 „Поновна процена уграђених деривата“ ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године и МРС 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мерење“ – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године);
- IFRIC 18 „Пренос средстава са купаца“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквира за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (важи за пренос средстава са купаца примљених на дан или после септембра 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања“ – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
- Допуне МРС 24 „Обелодањивања о повезаним лицима“ – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: презентација“ – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године);

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2012. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени (наставак)

- Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, IFRIC 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне IFRIC 14 „МРС 19 – Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција“ Авансна уплата минималних средстава потребних за финансирање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- IFRIC 19 „Намиривање финансијских обавеза инструментима капитала“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања“ – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак“ – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године).

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2015. године);
- Допуне МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Обавезно ступање на снагу и прелазна обелодањивања (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2015. године);
- МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 12 „Обелодањивање учешћа у другим правним лицима“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 „Консолидовани финансијски извештаји, Заједнички аранжмани и Обелодањивања учешћа у другим правним лицима: Упутство о прелазној примени“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 27 (ревидиран 2011. године) „Појединачни финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 28 (ревидиран 2011. године) „Улагања у придружена правна лица и заједничка улагања“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2012. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу (наставак)

- МСФИ 13 „Мерење фер вредности“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима“ – Побољшања рачуноводственог обухватања накнада по престанку радног односа (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања“ – Државни кредити по каматној стопи нижој од тржишне (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Презентација ставки осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године);
- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Годишња побољшања за период од 2009. до 2011. године издата у мају 2012. године (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- IFRIC 20 „Трошкови откривке у производној фази површинских рудника“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 27 – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).

2.4. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају кориговани финансијски извештаји Друштва на дан и за годину која се завршила на дан 31. децембра 2011. године.

У циљу корекције грешака насталих у ранијим годинама, а у складу са МРС 8 “Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке”, извршене су одређене корекције података презентованих у билансу стања састављеном на дан 31. децембра 2011. године и билансу успеха за годину завршену на тај дан (напомена 5). Друштво је извршило само прерачун позиција у билансу стања на дан 31. децембра 2011. године и биланса успеха за годину завршену на тај дан и није предавало кориговане финансијске извештаје Агенцији за привредне регистре Републике Србије.

Такође, у циљу усаглашавања са презентацијом података за текући период извршене су одређене рекласификације података презентованих у финансијским извештајима за 2010. годину.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене код састављања ових финансијских извештаја наведене су у наставку.

3.1. Пословни приходи

Приходи од продаје

Приходи од продаје евидентирају се и признају по принципу фактурисане реализације уз искључење пореза на додату вредност.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2012. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Пословни приходи (наставак)

Приходи од продаје (наставак)

Приходи од продаје у оквиру ЕПС-а у 2012. години су исказани по фактурисаној вредности уз искључење пореза на додатну вредност. Од 1. јануара 2005. године, Друштво врши фактурисање своје производње у систему ЕПС-а по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Остали пословни приходи

Остала реализација обухвата фактурисане остале приходе од продаје производа, материјала и извршених услуга и приходе по основу партиципације и прикључења нових потрошача на електродистрибутивну мрежу.

3.2. Трошкови и расходи

Трошкови испоручене електричне енергије

Трошкови испоручене електричне енергије у систему ЈП Електропривреда Србије у 2010. и 2011. години су исказани по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Трошкови материјала за израду, горива и осталог материјала

Наведена категорија трошкова обухвата: трошкове основног материјала за израду нових и реконструкцију постојећих објеката, трошкове помоћног материјала, трошкове канцеларијског материјала, трошкове нафтних деривата.

Трошкови одржавања и поправки (инвестиционо и текуће одржавање)

Трошкови одржавања и поправки - трошкови инвестиционог и текућег одржавања терете расходе периода у коме су настали. Сви трошкови се признају у периоду у коме су настали и коме припадају, у складу са начелом настанка догађаја.

3.3. Донације

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничени приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

3.4. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средстава која се квалификују, се укључују у набавну вредност тог средства и то до оног периода када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају. Средства која се квалификују се односе на средства којима је обавезно потребан значајан временски период да би била спремна за своју намеравану употребу.

Приходи од инвестирања остварени на основу привременог инвестирања позајмљених средстава се одузимају од насталих трошкова позајмљивања намењених за финансирање средстава која се квалификују.

Сви остали трошкови позајмљивања се признају у рачуну добитка и губитка у периоду на који се односе.

3.5. Ефекти промена курсева валута

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Ефекти промена курса валута (наставак)

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у инострану валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у инострану валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.6. Порези и доприноси

а) Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка пре опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, у складу са пореским прописима Републике Србије, уз умањење за прописане пореске кредите. Стопа пореза на добитак која се примењује после 1. јануара 2013. године је 15%.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дужи од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дужи од десет година.

б) Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основице потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити.

Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати односно обавеза измирити. На дан 31. децембра 2012. године, одложена пореска средства и обавезе обрачунати су по објављеној пореској стопи од 15% (31. децембра 2011. године: 10%)

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, порезе и доприносе на зараде на терет послодавца, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким, пореским и општим прописима. Ови порези и доприноси су приказани у оквиру осталих пословних расхода.

3.7. Умањење вредности

На сваки датум биланса стања Друштво преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Умањење вредности (наставак)

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда које се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризираним износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

На дан 31. децембар 2012. године Друштво је извршило смањење вредности средстава на надокнадиву вредност.

На дан 31. децембар 2012. године, по препоруци Управног одбора Јавног предузећа "Електропривреда Србије", из Закључка ЈП ЕПС број 443/11-13 од 1. фебруара 2013. године, Овлашћени представници оснивача Друштва донели су Одлуку о свођењу књиговодствене вредности сталних средстава на надокнадиву вредност умањивањем за 18.63%.

3.8. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средства у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Након почетног признавања некретнине су исказане у билансу стања по њиховој ревалоризованој односно процењеној вредности, која представља фер (поштену) вредност на датум ревалоризације, умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне акумулиране губитке због обезвређења. Учесталост вршења ревалоризације зависи од промене правичне вредности у односу на неотписану вредност основних средстава.

Ако се књиговодствена вредност средства повећа као резултат ревалоризације, то повећање се признаје у капиталу, у оквиру позиције ревалоризационе резерве. Међутим, повећање се признаје као приход у билансу успеха до оног износа до којег се сторнира ревалоризационо смањење истог средства, које је претходно признато као расход у билансу успеха. Ако се књиговодствена вредност средства смањи као резултат ревалоризације, то смањење се признаје као расход. Међутим, смањење се признаје и у капиталу до износа постојећих ревалоризационих резерви које се односи на то средство.

Некретнине, постројења и опрема набављена након 1. јануара 2011. године и опрема која није била предмет процене, исказани су по набавној вредности и умањене за исправку вредности.

Транспортна средства, опрема за уређење канцеларија и других просторија, остала опрема и алат и инвентар чији је рок употребе дужи од једне године, исказују се по набавној вредности.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања не улази камата, административни и други општи трошкови, који се не могу директно приписати средству.

Трошкови одржавања, поправке и замене мањих делова опреме се урачунавају у трошкове одржавања у моменту настајања.

Накнадна улагања при реконструкцији, адаптацији или другој доградњи приписују се вредности средства, уколико се тим улагањем повећава капацитет средстава, продужава корисни век употребе, побољшава квалитет производа и усвајају нови производни процеси који омогућавају значајно смањење трошкова.

Добици или губици проистекли из расходовања или отуђења некретнина, постројења и опреме утврђују се као разлика између нето прилива од продаје и исказаног износа средстава и признају се као приход или расход у билансу успеха.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се пропорционалном методом у току процењеног века употребе. Обрачун амортизације почиње од наредног месеца од када се средство стави у употребу.

Корисни век употребе некретнина, постројења и опреме утврђен је од стране овлашћеног процењивача на дан 1. јануара 2011. године.

Амортизација новонабављених средстава обрачунава се на набавну вредност некретнина, постројења и опреме. Примењене годишње стопе амортизације су:

	%
Грађевински објекти	1.5 – 5.0
Возила	10.0 – 16.66
Опрема	3.0 – 50.0

Амортизациони период и метод се проверавају на крају сваког обрачунског периода.

3.10. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања почетно се мере по набавној вредности. Након почетног признавања воде се по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обезвређивања.

Нематеријална улагања амортизују се у току економског века методом пропорционалног отписа. Процењени корисни век трајања нематеријалних улагања је:

<u>Опис</u>	<u>%</u>
Патенти, лиценце и слична права	22 – 33

Амортизациони период и метод се проверавају на крају сваког обрачунског периода.

3.11. Умањење вредности

На сваки датум биланса стања Друштво преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитка услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда које се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризираним износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

На дан 31. децембар 2012. године Друштво је извршило смањење вредности средстава на надокнадиву вредност.

На дан 31. децембар 2012. године, по препоруци Управног одбора Јавног предузећа "Електропривреда Србије", из Закључка ЈП ЕПС број 443/11-13 од 1. фебруара 2013. године, Овлашћени представници оснивача Друштва донели су Одлуку о свођењу књиговодствене вредности сталних средстава на надокнадиву вредност умањивањем за 18.63%.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Залихе

Залихе обухватају сировине и материјал (основни и помоћни), резервне делове, алат и инвентар.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности, ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањене за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке. Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања умањена за процењене трошкове завршетка производње и процењене неопходне трошкове продаје.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене. Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке.

Исправка вредности залиха се врши терећењем осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

3.13. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања финансијска средства и финансијске обавезе мере се по њиховој набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је дата (у случају средстава) или примљена (у случају обавеза).

Финансијски инструменти расположиви за продају

Финансијски инструменти расположиви за продају се састоје од учешћа у капиталу других правних лица и учешћа у капиталу банака.

Финансијски инструменти расположиви за продају се после почетног признавања мере по:

- поштеној вредности, уколико се држе ради трговања, а који имају котирану тржишну вредност на активном тржишту,
- по набавној вредности, уколико се држе ради трговања, а који немају котирану тржишну вредност на активном тржишту,
- амортизованој вредности, уколико имају фиксни рок доспећа,
- набавној вредности, уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као посебна ставка капитала, уколико имају котирану тржишну вредност на активном тржишту. Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења осталих финансијских инструмената признаје се као добитак или губитак у периоду у ком су настале.

Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани после почетног признавања мере се:

- по поштеној вредности уколико се држе ради трговања,
- по амортизационој вредности уколико имају фиксни рок доспећа,
- по набавној вредности уколико немају фиксни рок доспећа.

Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења признаје се као добитак или губитак у периоду у ком настаје.

Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и друга потраживања, као и краткорочне пласмане у повезана правна лица, кредите и остале краткорочне пласмане.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Финансијски инструменти (наставак)

Краткорочна потраживања и пласмани (наставак)

Потраживања по основу продаје електричне енергије и других учинака мере се по вредностима из оригиналне фактуре.

Фактурисане камате у вези продаје добара и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у приходима у периоду у којем настају. При процени вероватноће прилива економске користи уважавају се сви догађаји настали до 31. јануара наредне године.

Остала потраживања и пласмани који су потекли од Друштва мере се по амортизованој вредности. Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења финансијских средстава признаје се као добитак или губитак у периоду у којем настаје.

Исправка вредности потраживања од купаца

Исправка вредности се врши на терет осталих расхода за износ ненаплаћених потраживања по основу промета електричне енергије и извршених услуга за које постоји неизвесност наплате. Друштво је извршило исправку вредности потраживања од правних и физичких лица по којима је протекло рок за наплату од најмање 60 дана. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за наведене групе дужника и појединачно и за период краћи од наведеног. Приликом процене вероватноће наплате потраживања, Друштво је уважило све догађаје настале до 31. јануара 2013. године. За сва потраживања по којима је покренут судски поступак врши се исправка вредности у потпуности, док се директни отпис врши само по окончању судског спора или на основу одлуке органа управљања. Друштво не врши исправку потраживања по основу продаје за правне субјекте према којима има истовремено и обавезе по различитим основама.

Исправка вредности репрограмираних потраживања представља исправку вредности главнице дуга који је предмет репрограма и извршена је за сва потраживања старија од 60 дана од дана доспећа пре закључења споразума о репрограму.

Обезвређивање финансијских пласмана

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава анализом очекиваних нето прилива готовине и то:

- појединачно за средства која су значајна,
- на бази портфела за групу сличних финансијских средстава која нису појединачно идентификована као обезвређена.

Процена извесности наплате потраживања по основу промета електричне енергије врши се по групама дужника. За потраживања од правних лица којима је протекло рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка потраживања. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Исправка потраживања не врши се од лица којима се истовремено и дугује. За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по одлуци органа управљања.

Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (према повезаним правним лицима, дугорочне кредите, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе, краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Након почетног признавања финансијске обавезе се мере по амортизованој вредности која представља износ по коме је обавеза почетно призната, умањена за отплате главнице, увећана за укупну амортизацију сваке разлике између почетног износа и износа доспећа и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.14. Трансферне цене

Вредносно обрачунавање учинака између повезаних правних лица у току периода врши се по трансферним ценама одређеним од стране Управног одбора матичног правног лица, утврђених методом трошка плус.

3.15. Бенефиције запосленима

а) Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа порезе и доприносе пореским органима и државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују порезе и доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним законским прописима. Друштво је, такође обавезно да од бруто плате запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати фондовима. Порези и доприноси на терет послодавца и порези и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са општим актима ЈП ЕПС, Друштво је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у износу од три зараде запосленог које би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, или у износу утврђеном законом, ако је то за запосленог повољније. У складу са Законом о раду (Службени гласник РС 24/ 05 и 61/05), Друштво је у обавези да исплати отпремнине за одлазак у пензију најмање у висини три просечне зараде. Поред тога, Друштво је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Друштву, при чему су наведене јубиларне награде плативе у висини од 0.56, 1.12 и 1.67 просечне месечне зараде у Друштву исплаћене за претходна три месеца пре месеца исплате јубиларних награда.

Друштво је извршило актуарски обрачун садашње вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде у складу са МРС 19 – „Накнаде запосленима“ и формирало одговарајућа резервисања по том основу.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.1. Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Друштво процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.2. Резервисања за судске спорове

Резервисања су у значајној мери подложна проценама. Друштво процењује вероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја и врши процену износа који је потребан да се измири потенцијална обавеза. С обзиром, да је према најбољим сазнањима, Друштво тужено у неколико радно-правних спорова, чију вредност није могуће потпуно проценити, као и да руководство, на основу мишљења правних стручњака оцењује да је вероватно да се судски спорови могу и изгубити, извршено је резервисање за ову сврху на дан 31. децембра 2012. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.3. Исправка вредности потраживања

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност ризику депоновања и улагања средстава. Друштво је у складу са рачуноводственом политиком извршило индиректан отпис потраживања старијих од 60 дана од дана њихове доспелости на наплату. Процене су руководства да је формиран износ исправке вредности потраживања реалан, те да су потраживања исказана у пословним књигама наплатива, односно да не постоји висок степен неизвесности око њихове наплате.

4.4. Фер вредност финансијских инструмената

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Друштво примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Друштва је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. Процене су руководства у датим околностима, да је књиговодствена вредност финансијских инструмената једнака њиховој фер вредности, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

Друштво је извршило корекцију финансијских извештаја на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2011. године, у смислу исправки грешака ранијих година. У складу са захтевима МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“, ефекте корекција који се односе на 2011. годину, друштво је приказало коригујући биланс успеха за наведену годину, а ефекте који се односе на корекцију грешака из ранијих година, директно коригујући позиције капитала.

а) Ефекти корекција на билансу успеха и билансу стања на дан 31. децембра 2011. године

Следеће корекције грешака из 2011. године, Друштво је извршило преко позиција биланса успеха:

Друштво је на основу приспелог коначног решења од Фонда за заштиту животне средине за накнаду за загађивање животне средине за 2011. годину извршило корекцију осталих пословних расхода, резултата периода и обавеза за наведене накнаде у износу од 10,425 хиљада динара.

Друштво је извршило корекцију књижења у огранку Зрењанин у износу од 6,605 хиљада динара, који је износ требало књижити на основна средства, а књижено је на трошкове.

Друштво је на основу Решења Пореске Управе за 2011. годину умањило задужење за порез на имовину у износу од 1,202 хиљаде динара.

б) Ефекти корекција на билансу стања и акумулираном губитку на дан 31. децембра 2011. године

Следеће корекције грешака ранијих година, Друштво је извршило директно преко позиција капитала (акумулираног губитка):

Друштво је извршило корекцију ревалоризационих резерви формираних у претходном периоду у износу од 67,745 хиљада динара, насталу по основу ефеката процене грађевинских објеката.

Друштво је на основу обрачуна и плаћања заосталог бенефицираног стажа извршило плаћање према запосленима у износу од 39,862 хиљаде динара и извршило корекцију акумулираног губитка.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

в) Ефекти рекласификација на билансу стања на дан 31. децембра 2011. године

Друштво је извршило рекласификацију са краткорочних финансијских пласмана на готовинске еквиваленте и готовину у износу од 450,000 хиљада динара.

г) Ефекти корекција на позиције капитала и резерви исказане на дан 31. децембра 2011. године:

	У хиљадама динара	
	1. јануар 2011. Акумулирани губитак	1. јануар – 31. децембар 2011. Нето добитак
<i>Акумулирани губитак/Нето добитак, претходно исказан</i>	(8,443,424)	4,655,186
<i>Корекције у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2011. године:</i>		
Обавезе према добављачима по судском решењу	20,091	-
Обавезе за бенефицирани радни стаж и синдикат	39,862	-
Накнаду за коришћење вода и животну средину	(1,669)	-
Ревалоризационе резерве	(67,745)	-
Ревалоризација	2,800	-
Одложени порези	380	-
Накнаду за коришћење вода и животну средину – камата за кашњење у плаћању	-	(10,425)
Задужење за порез на имовину	-	1,202
Сторнирање исправке вредности основних средстава, по основу више књиженог расходања	-	6,605
<i>Акумулирани губитак/Нето добитак, кориговано</i>	(6,281)	(2,618)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године
5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

Кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2011. године, након спроведених корекција и рекласификација приказаних у претходном прегледу, приказан је у наредној табели:

	У хиљадама динара		
	Претходно исказано 31. децембар 2011.	Корекције / реклаификације	Кориговано 31. децембар 2011.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	34,352	-	34,352
Некретнине, постројења и опрема	23,522,709	3,805	23,526,514
Аванси за нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрему	10,530	-	10,530
Учешћа у капиталу	6,276	-	6,276
Дугорочни финансијски пласмани	16,607	-	16,607
	<u>23,590,474</u>	<u>3,805</u>	<u>23,594,279</u>
Обртна имовина			
Залихе	966,430	10	966,440
Аванси за залихе	10,208	-	10,208
Потраживања	3,975,855	-	3,975,855
Потраживања за више плаћен порез на добитак	43,355	-	43,355
Краткорочни финансијски пласмани	450,000	(450,000)	-
Готовински еквиваленти и готовина	118,442	450,000	568,442
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	80,392	-	80,392
	<u>5,644,682</u>	<u>10</u>	<u>5,644,692</u>
Укупна актива	<u>29,235,156</u>	<u>3,815</u>	<u>29,238,971</u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Удели	17,270,872	-	17,270,872
Остали капитал	6,848	-	6,848
Ревалоризационе резерве	15,867,235	(67,745)	15,799,490
Нераспоређени добитак	4,812,609	-	4,812,609
Акумулирани губитак	(13,256,033)	3,663	(13,252,370)
	<u>24,701,531</u>	<u>(64,082)</u>	<u>24,637,449</u>
Дугорочна резервисања	153,846	-	153,846
Дугорочне обавезе и резервисања			
Дугорочни кредити	355,053	-	355,053
Остале дугорочне обавезе	109,055	-	109,055
	<u>464,108</u>	<u>-</u>	<u>464,108</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	32,139	-	32,139
Обавезе из пословања	1,398,022	20,091	1,418,113
Остале краткорочне обавезе	41,490	39,862	81,352
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	485,929	7,554	493,483
Обавезе по основу пореза на добитак	392,291	-	392,291
	<u>2,349,871</u>	<u>67,507</u>	<u>2,417,378</u>
Одложене пореске обавезе	1,565,810	380	1,566,190
Укупна пасива	<u>29,235,166</u>	<u>3,805</u>	<u>29,238,971</u>
Ванбилансна евиденција	941,019	-	941,019

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

5. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

Кориговани биланс успеха за годину која се завршава на дан 31. децембра 2011. године, након спроведених корекција и рекласификација, приказан је у наредној табели:

	У хиљадама динара		
	Претходно исказано 2011.	Корекције	Кориговано 2011.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	8,387,457	-	8,387,457
Остали пословни приходи	17,812	-	17,812
	<u>8,405,269</u>	<u>-</u>	<u>8,405,269</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Трошкови материјала	(5,629,811)	-	(5,629,811)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(781,160)	-	(781,160)
Трошкови амортизације и резервисања	(983,119)	-	(983,119)
Остали пословни расходи	(462,252)	(2,618)	(464,870)
	<u>(7,856,342)</u>	<u>(2,618)</u>	<u>(7,858,960)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	<u>548,927</u>	<u>(2,618)</u>	<u>546,309</u>
Финансијски приходи	105,010	-	105,010
Финансијски расходи	(85,568)	-	(85,568)
Остали приходи	4,669,561	-	4,669,561
Остали расходи	(249,460)	-	(249,460)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	<u>4,988,470</u>	<u>(2,618)</u>	<u>4,985,852</u>
Порез на добитак:			
Порез на добитак	(333,284)	-	(333,284)
НЕТО ДОБИТАК	<u>4,655,186</u>	<u>(2,618)</u>	<u>4,652,568</u>

6. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Приходи од продаје електричне енергије у оквиру ЕПС-а (напомена32)	6,652,854	6,781,861
Приходи од продаје топлотне енергије	1,531,098	1,597,077
Приходи од технолошке паре	-	147
Приходи од услуга	817	-
Приходи од продаје производа	7,652	8,372
	<u>8,192,421</u>	<u>8,387,457</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Набављена електрична енергија у оквиру ЕПС-а (напомена 32)	52,949	49,792
Трошкови основног материјала	9,488	10,094
Материјал за одржавање и резервни делови	43,027	54,476
Деривати нафте	278,891	171,811
Трошкови природног гаса	5,102,220	5,329,909
Ситан инвентар и ауто гуме	12,291	6,349
Уља и мазива	2,202	-
ХТЗ опрема	8,615	3,422
Трошкови канцеларијског и осталог режијског материјала	3,346	1,432
Остало	-	2,526
	5,513,029	5,629,811

8. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Бруто зараде	699,781	620,526
Доприноси на зараде на терет послодавца	138,921	123,003
Превоз запослених	18,781	18,990
Дневнице и накнада трошкова запосленима на службеном путу	1,225	2,010
Трошкови накнада трећим лицима по уговорима и одлукама УО	21,232	12,698
Стипендије и кредити	2,017	267
Помоћ запосленима	2,998	1,927
Остали лични расходи	58	1,739
	885,013	781,160

9. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Трошкови амортизације	949,864	950,030
Трошкови резервисања за:		
- накнаде запосленима	14,495	33,089
- за судске спорове	9,882	-
	974,241	983,119

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011. <i>Кориговано</i>
Премије осигурања	146,383	133,310
Трошкови услуга одржавања ван ЕПС-а	122,438	115,680
Трошкови осталих производних услуга	48,879	55,852
Накнаде за коришћење грађевинског земљишта	46,727	46,693
Остали трошкови	19,237	15,694
Комуналне услуге	19,726	17,158
Услуге обезбеђења	15,428	13,808
Накнаде за коришћење вода	21,374	22,048
ПТТ услуге	8,597	9,509
Одржавање информационог система	7,618	6,107
Репрезентација	5,992	5,141
Трошкови услуга испитивања и анализа	5,042	2,775
Остали индиректни порези и накнаде	18,091	2,732
Порез на имовину	28,830	2,721
Стручно образовање	1,487	2,396
Платни промет и банкарске услуге	3,291	2,193
Судски трошкови	2,755	1,970
Услуге студентских и омладинских организација	2,407	1,817
Накнаде за загађење животне средине	7,317	1,774
Трошкови здравствених услуга	2,174	1,759
Трошкови рекламе	2,098	2,919
Заштита на раду	332	630
Остале услуге у оквиру ЕПС (<i>напомена 32</i>)	111	115
Транспортне услуге	24	15
	536,358	464,870

11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски приходи у оквиру ЕПС-а (<i>напомена 32</i>)	-	989
Приходи од камата	151,807	102,411
Позитивне курсне разлике	55	1,610
	151,862	105,010

Приходи од камата за годину која се завршава на дан 31. децембра 2012. године у износу од 151,807 хиљада динара (2011. година: 102,411 хиљада динара) највећим делом, у износу од 142,810 хиљада динара односе се на обрачун затезних камата за неблаговремена плаћања купаца за топлотну енергију, као и на камате по основу краткорочних пласмана у износу од 8,997 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

12. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Финансијски расходи у оквиру ЕПС-а (напомена 32)	8,086	3,581
Расходи камата	170,102	77,168
Негативне курсне разлике	25,315	4,818
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	36	-
Остало финансијски расходи	-	1
	203,539	85,568

13. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Добици од продаје некретнина, постројења и опреме	2,804	7,922
Приходи од усклађивања вредности некретнина, постројења и опреме (напомена 16)	-	4,510,464
Вишкови	-	13
Остали приходи	21,232	24,989
Наплаћена исправљена потраживања	35,721	119,896
Приходи од укидања исправке вредности учешћа у капиталу банака и других правних лица	-	6,277
	59,757	4,669,561

Висок ниво осталих прихода у претходној години је резултат исказивања прихода од усклађивања вредности некретнина, постројења и опреме, који је настао као ефекат нове процене вредности имовине (некретнина, постројења и опреме), урађене од стране овлашћених проценитеља „Енергопројект-ЕНТЕЛ“ Београд и Економског института Београд на дан 1. јануар 2011. године.

14. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Губици од расходовања, отписа и продаје основних средстава, нематеријалних улагања, учешћа и материјала	19,834	3,166
Директан отпис потраживања	312	95
Трошкови спонзорства и донаторства	4,093	3,278
Остали расходи	365	496
Обезвређење		
- учешћа у капиталу	-	87,288
- некретнина, постројења и опреме (напомена 16)	286,783	46,906
- потраживања	178,517	108,231
	489,904	249,460

Обезвређење некретнина, постројења и опреме у износу од 286,783 хиљада динара је настало услед обезвређења енергетских средстава (земљишта, грађевинских објеката и опреме који су били на процени која је урађена на дан 1. јануар 2011. године) линеарно по стопи од 18,63%, да би се садашња вредност ових средстава свела на надокнадиву у складу са МРС 36 „Умањење вредности имовине“. Ово је спроведено по основу Закључка управног одбора ЈП ЕПС Београд, број 443/11-13 од 1. фебруара 2013. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

15. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Порески расход периода	(29,553)	(392,291)
Одложени порески приходи	771,221	59,007
	<u>741,668</u>	<u>(333,284)</u>

б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	2012.	2011.
Добитак /(губитак) пре опорезивања	(188,362)	4,985,852
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	(18,836)	498,585
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском Билансу	328,940	163,164
Порески ефекат разлике по основу усклађивања амортизације у рачуноводствене и пореске сврхе	450,480	436,234
Износ губитка и капиталног губитка из пореског биланса из претходних година до висине опорезиве добити	-	(270,517)
Порески расход периода	(29,553)	(392,291)
Одложени порески приходи	771,221	59,007
	<u>741,668</u>	<u>333,284</u>

в) Одложена пореска средства и обавезе

Одложене пореске обавезе у износу од 1,655,998 хиљада динара на дан 31. децембра 2012. године се односе на привремену разлику између основице по којој се некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима.

Промене на одложеним пореским обавезама су биле следеће:

	У хиљадама динара	
	2012.	2011.
Стање 1. јануара	1,566,190	-
Признавање одложених пореских обавеза по основу процене вредности некретнина, постројења и опреме	-	1,625,197
Промена стопе пореза са 10% на 15%	861,029	-
Одложени порески приход периода	(771,221)	(59,007)
Стање 31. децембра	<u>1,655,998</u>	<u>1,566,190</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

У хиљадама динара

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми и аванси	Укупно	Нематеријална улагања
Набавна вредност						
Стање, 1. јануара 2011. године	88,998	7,330,100	28,844,047	46,508	36,309,653	41,939
Повећања током године	-	-	-	287,443	287,443	41,445
Преноси у употребу	-	20,575	203,559	(224,134)	-	(21,269)
Расходовање	-	(2,249)	(36,939)	-	(39,188)	-
Ефекти процене вредности	341,066	2,322,272	5,770,527	-	8,433,865	-
Остало	-	(7,688)	(3,289)	(3,151)	(14,128)	(264)
Стање, 31. децембра 2011. године	<u>430,064</u>	<u>9,663,010</u>	<u>34,777,905</u>	<u>106,666</u>	<u>44,977,645</u>	<u>61,851</u>
Стање, 1. јануара 2012. године пре корекције	430,064	9,663,010	34,777,905	106,666	44,977,645	61,851
Корекција почетног стања	-	-	6,605	-	6,605	-
Стање, 1. јануара 2012. године након корекције	<u>430,064</u>	<u>9,663,010</u>	<u>34,784,511</u>	<u>106,666</u>	<u>44,984,251</u>	<u>61,851</u>
Повећања током године	-	-	-	520,722	520,722	-
Преноси у употребу	-	19,666	227,309	-	246,975	7,214
Расходовање	-	(7,154)	(28,252)	-	(35,406)	-
Пренос трећим лицима	-	-	-	(264,109)	(264,109)	-
Стање, 31. децембра 2012. године	<u>430,064</u>	<u>9,675,522</u>	<u>34,983,567</u>	<u>363,279</u>	<u>45,452,432</u>	<u>69,065</u>
Исправка вредности						
Стање, 1. јануара 2011. године	-	6,562,861	27,199,651	-	33,762,512	18,830
Амортизација текуће године	-	129,546	811,551	-	941,097	8,933
Расходовања и мањкови	-	(61)	(17,118)	-	(17,179)	(264)
Ефекти процене вредности	-	(4,214,203)	(9,027,821)	-	(13,242,024)	-
Остало	-	-	-	-	-	-
Стање, 31. децембра 2011. године	<u>-</u>	<u>2,478,143</u>	<u>18,966,263</u>	<u>-</u>	<u>21,444,406</u>	<u>27,499</u>
Стање, 1. јануара 2012. године пре корекције	-	2,478,143	18,966,263	-	21,444,406	27,499
Корекција почетног стања	-	-	2,800	-	2,800	-
Стање, 1. јануара 2012. године након корекције	<u>-</u>	<u>2,478,143</u>	<u>18,969,063</u>	<u>-</u>	<u>21,447,206</u>	<u>27,499</u>
Амортизација текуће године	-	130,943	807,491	-	938,434	11,430
Расходовања и мањкови	-	(2,454)	(11,171)	-	(13,625)	-
Умањење вредности процене	80,121	1,316,934	2,828,911	-	4,225,966	-
Остало	-	-	(93)	-	(93)	-
Стање, 31. децембра 2012. године	<u>80,121</u>	<u>3,923,566</u>	<u>22,594,201</u>	<u>-</u>	<u>26,597,888</u>	<u>38,929</u>
Садашња вредност на дан: 31. децембра 2012. године	<u>349,943</u>	<u>5,751,956</u>	<u>12,389,366</u>	<u>363,279</u>	<u>18,854,544</u>	<u>30,136</u>
31. децембра 2011. године	<u>430,064</u>	<u>7,184,867</u>	<u>15,811,642</u>	<u>106,666</u>	<u>23,537,044</u>	<u>34,352</u>

У наредној табели су приказане промене на основним средствима по основу умањења вредности на дан 31. децембар 2012. године:

	У хиљадама динара			
	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Укупно
Ефекти обезвређења	80,121	1,316,934	2,828,911	4,225,966
Укупни ефекти обезвређења на терет:				
- ревалоризационих резерви	77,719	1,305,969	2,555,495	3,939,183
- расхода текућег периода	2,402	10,965	273,416	286,783
	<u>80,121</u>	<u>1,316,934</u>	<u>2,828,911</u>	<u>4,225,966</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

Сходно напомени 3.11. – Умањење вредности некретнина, постројења и опреме, Друштво је у складу са Закључком Управног Одбора ЈП ЕПС-а број 443-11-13 од 1. фебруара 2013. године је на дан 31. децембар 2012. године књиговодствену вредност сталних средстава свело на надокнадиву вредност умањењем за 18,63%. Ефекат умањења (обезвређења) се одразио на повећање исправке вредности односно на смањење садашње вредности истих.

Укупно умањење садашње вредности је исказано у износу од 4,335,966 хиљада динара. Од тога ефекат на терет капитала на позицији ревалоризационих резерви се односи 3,939,183 хиљаде динара, а на терет расхода текућег периода 286,783 хиљаде динара.

17. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
ИПОК а.д., Зрењанин - у стечају	87,288	87,288
БЕК д.о.о., Зрењанин	6,276	6,276
	<u>93,564</u>	<u>93,564</u>
Минус:		
- Исправка вредности учешћа у капиталу	(87,288)	(87,288)
	<u>6,276</u>	<u>6,276</u>

Решењем Привредног суда у Зрењанину број Ст.143/2011 од 13. априла 2011. године, проглашен је банкрот друштва ИПОК а.д., Зрењанин, услед чега је Друштво у потпуности обезвредило наведени пласман.

Решењем Привредног суда у Нишу број 2.Ст.673/2011. од 09. децембра 2011. године, Друштво БЕК д.о.о., Зрењанин је изашло из стечаја, испунивши План реорганизације.

18. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Пласмани запосленима		
- по основу продатих станова	12,499	12,490
- по основу стамбених кредита	4,082	4,117
	<u>16,581</u>	<u>16,607</u>

19. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
		<i>Кориговано</i>
Материјал	732,884	794,216
Резервни делови	175,283	159,635
Алат и ситан инвентар	73,223	61,287
Дати аванси	4,295	10,209
	<u>985,685</u>	<u>1,025,347</u>
Минус: Исправка вредности залиха	(61,460)	(48,699)
	<u>924,225</u>	<u>976,648</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

20. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Купци:		
- у оквиру ЕПС-а (напомена 32)	3,453,837	3,129,892
- у земљи	3,024,820	3,800,980
- у иностранству	28,299	26,042
Потраживања од запослених	14,643	509
Потраживања за камату	4	1,499
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	1,893	1,558
Остала потраживања	2,293	3,313
Укупно потраживања	6,525,789	6,963,793
Минус исправка вредности:		
- Купаца у земљи	(2,628,988)	(2,987,769)
- Осталих потраживања	(169)	(169)
	(2,629,157)	(2,987,938)
	3,896,632	3,975,855

Промене на исправци вредности потраживања од купаца у току 2012. и 2011. године приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2012.	2011.
Стање на почетку године	2,987,769	3,005,077
Исправке у току године	178,685	108,400
Наплаћена отписана потраживања	(35,721)	(119,896)
Искњижавање исправљених потраживања купаца у стечају	(501,576)	(5,643)
Стање на крају године	2,629,157	2,987,938

21. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Текући рачуни:		
- у динарима	24,215	118,440
- у страном валути	18	2
Издвојена новчана средства	-	450,000
	24,233	568,442

22. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
ПДВ садржан у примљеним фактурама	36,528	48,429
Унапред плаћени трошкови	56,135	31,963
	92,663	80,392

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

23. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Дугорочна резервисања по основу бенефиција за запослене	148,211	151,160
Резервисања за судске спорове	10,193	2,686
	<u>158,404</u>	<u>153,846</u>

Дугорочна резервисања исказана, на дан 31. децембра 2012. године, у износу од 148,211 хиљада динара (31. децембра 2011. године: 151,160 хиљада динара) односе се на утврђену садашњу вредност обавеза Друштва за отпремнине радницима за одлазак у пензију и за јубиларне награде, у складу са захтевима МРС 19: „Накнаде запосленима“.

Претпоставке коришћене за актуарски обрачун су следеће:

	2012.	2011.
Номинална дисконтна стопа	7.18%	7.18%
Очекивана стопа номиналног раста зарада	1.50%	1.50%

Током 2012. и 2011. године, кретања на резервисањима су била следећа:

Кретање на резервисањима

	2012.	2011.
Стање на почетку године	153,846	172,114
Резервисања у току године (напомена 9)	24,377	33,089
Искоришћена резервисања током године	(19,819)	(51,357)
Стање на крају године	<u>158,404</u>	<u>153,846</u>

24. КАПИТАЛ**а) Основни капитал**

Друштво је на дан 31. децембра 2005. године имало исказани државни капитал, који је обухватао почетни капитал увећан за кумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса раста цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године. На основу Закона о енергетици и Одлуке Владе Републике Србије о оснивању јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричном енергијом, Управни одбор ЈП ЕПС, Београд, је 23. новембра 2005. године, Одлуком о измени Одлуке о оснивању јавних предузећа за производњу термоелектричне енергије и топлотне енергије у комбинованим процесима у делу у којем је основано јавно предузеће Панонске електране, Нови Сад (Одлука Управног одбора ЈП ЕПС бр. 5914/6 од 23. новембра 2005. године и Решење о давању сагласности на Одлуку о измени Одлуке о оснивању јавних предузећа за производњу термоелектричне енергије и топлотне енергије у комбинованим процесима у делу у којем је основано јавно предузеће Панонске електране, Нови Сад, донето од стране Владе Републике Србије број под бројем 023-7587/2005 1. новембра 2005. године), Друштво је променило правну форму и од 1. јануара 2006. године послује као друштво са ограниченом одговорношћу.

На дан 1. јануара 2006. године код Агенције за привредне регистре уписана је промена правне форме Друштва у друштво са ограниченом одговорношћу и промена назива Друштва у Привредно друштво "Панонске Термоелектране-Топлане" д.о.о., Нови Сад. Такође, регистрован је уписани и уплаћени новчани капитал у износу од EUR 500 и неновчани капитал у износу од EUR 120,817,686 у власништву ЈП ЕПС, Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

24. КАПИТАЛ (наставак)

а) Основни капитал (наставак)

Основни капитал Друштва исказан у пословним књигама у износу од 17,270,872 хиљаде динара није усаглашен са износом који је уписан у Регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре Републике Србије (EUR 120,818,186 односно 10,233,300 хиљада динара на дан 30. септембра 2005. године).

Остали капитал приказан у билансу стања друштва на дан 31. децембра 2012. године односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије.

Ревалоризационе резерве

Ревалоризационе резерве на дан 31. децембра 2012. године износе 10,995,458 хиљада динара и смањиле су се у односу на прошлу годину за 4,804,032 хиљаде динара, услед обезвређења садашње вредности земљишта, некретнина, постројења и опреме на основу Закључка Управног одбора ЕПС-а на дан 1. фебруара 2013. године у висини од 3,939,183 хиљаде динара, услед промене стопе пореза на добит са 10% на 15% у износу од 861,334 хиљаде динара и услед отуђења основних средстава у износу од 3,515 хиљада динара.

25. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Дугорочни кредити		
Дугорочни кредити у иностраној валути	378,368	384,641
	378,368	384,641
Текуће доспеће дугорочних кредита:		
Дугорочни кредити у иностраној валути који доспевају до једне године	(31,531)	(29,588)
	(31,531)	(29,588)
	<u>346,837</u>	<u>355,053</u>

Отплата рефинансираних кредита примљених из средстава Лондонског клуба поверилаца преко Војвођанске банке а.д., Нови Сад и припадајућих камата је била замрзнута након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године. Преговори између Владе Републике Србије и Лондонског клуба поверилаца резултирали су у значајном смањењу обавеза (главница, камата и затезна камата обрачуната до 30. септембра 2004. године) у износу од 62% нове главнице. У складу са Законом о регулисању односа између СР Југославије и правних лица и банака са територије СР Југославије, који су првобитни дужници или гаранти према повериоцима Париског и Лондонског клуба ("Службени Гласник СРЈ" број 36/2002), Друштво је било дужно да кредитне одобрене од стране Лондонског клуба кредитора, отплати домаћим банкама под условима који неће бити мање повољни од оних дефинисаних споразумом са страним кредиторима. Друштво је извршило отпис 62% нове главнице дуга према Лондонском клубу поверилаца на дан 30. септембра 2004. године и усагласило износ нове главнице на основу дописа и ануитетних планова достављених од стране Народне банке Србије. Ефекти наведеног отписа евидентирани су у корист биланса успеха у 2005. години у износу од 579,330 хиљада динара. Према важећим законским прописима банке су биле дужне да, у складу са чланом 5. Закона, потпишу нове уговоре са дужницима, у којима ће се специфицирати износи обавеза и услови отплате дуга.

Уговор између Војвођанске банке а.д., Нови Сад и Друштва потписан је дана 22. августа 2006. године, којим су регулисане обавезе и отплата дуга. Према наведеном Уговору отписано је USD 9,614,913, чиме је основни дуг сведен на износ од USD 5,289,204. Отплата наведеног дуга почиње од 30. априла 2010. године. Камата обрачуната закључно са 31. децембром 2006. године, приписана је главници дуга и на тај начин увећана главница представља укупан износ дуга, са стањем на дан 31. децембра 2006. године. Камата се обрачунава по стопи од 3.75% годишње, закључно са 1. новембром 2009. године, а након тога, па до коначне отплате дуга камата се обрачунава по стопи од 6.75% годишње. Камата се обрачунава шестомесечно на остатак главнице, а прве обавезе по основу камата доспеле су 1. маја 2007. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

25. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ (наставак)

Доспеће дугорочних кредита приказано је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
- до једне године	31,531	29,588
- од 1 до 5 године	126,121	118,351
- преко 5 година	220,716	236,702
	<u>378,368</u>	<u>384,641</u>

26. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Текућа доспећа обавеза по основу дугорочних кредита		
- обавезе у саставу ЕПС-а (напомена 32)	4,203	1,904
- осталих банака (напомена 25)	31,531	29,588
Краткорочни кредити у земљи	56	647
	<u>35,790</u>	<u>32,139</u>

27. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

Остале дугорочне обавезе исказане, на дан 31. децембра 2012. године, у износу од 114,041 хиљада динара (31. децембра 2011. године: 109,055 хиљаде динара), у целости се односе на репрограмиране обавезе у оквиру ЕПС-а, укључујући и доспећа до једне године. По основу репрограма у складу са Споразумом од 20. децембра 2005. године којим се ближе уређују услови, начин и рокови измиривања међусобних краткорочних и дугорочних потраживања и обавеза које су настале у интерним односима између ЈП ЕПС и јавних предузећа која је ЈП ЕПС основао, са стањем на дан 31. децембра 2004. године. У складу са напред поменутих споразумом, ЈП ЕПС је отписао део дугорочних обавеза Друштва, а остатак дуга се отплаћује у роковима и условима под којима ЈП ЕПС измирује те обавезе према кредиторима, као и по основу одобрених кредита из ранијих година од стране „Беобанке“ а.д. и „Југобанке“ а.д. (обе у стечају). На основу закљученог Уговора о регулисању дужничко-поверилачких односа између ЈП ЕПС, банака у стечају и Агенције за осигурање депозита од 24. марта 2008. године, усаглашена су стања дуга Друштва на дан 31. марта 2008. године према банкама у стечају и начини њиховог регулисања.

28. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Примљени аванси	-	152
Добављачи:		
- У оквиру ЕПС-а (напомена 32)	9,509	8,879
- У земљи	940,799	1,382,987
- У иностранству	28,299	26,095
	<u>978,607</u>	<u>1,418,113</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

29. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011. <i>Кориговано</i>
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	21,433	58,878
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	16,464	15,014
Обавезе у саставу ЕПС-а (напомена 32)	921	2,646
Остале обавезе	4,332	4,814
	<u>43,150</u>	<u>81,352</u>

30. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011. <i>Кориговано</i>
Разграничени порез на додатну вредност	191,083	430,521
Обрачунати приходи будућег периода	75,397	-
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	197	175
Накнаде за коришћење вода, грађевинског земљишта и осталих јавних добара	4,716	11,820
Одложени приходи по основу примљених донација и остали јавни приходи	46,590	50,967
	<u>317,983</u>	<u>493,483</u>

Кретања на рачунима разграничених прихода по основу примљених донација су приказана у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	2012.	2011.
Стање на почетку године	50,967	52,219
Примљена основна средства у току године	-	-
Пренос у приходе	(4,377)	(1,252)
Стање на крају године	<u>46,590</u>	<u>50,967</u>

31. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Ванбилансна актива и пасива		
Процењена ратна штета	9,120	9,120
Обавезе за издате гаранције и друге облике за обезбеђење обавеза ЈП ЕПС	111,417	111,417
Издате бланко соло менице	731,127	731,127
Одложена пореска средства	55,215	-
Остала ванбилансна актива	61,998	89,355
	<u>968,877</u>	<u>941,019</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

У редовном току пословања, Друштво ступа у односе са својим повезаним лицима, које је у складу са МРС 24 – „Обелодањивање повезаних страна“, адекватно и обелоданило.

Стања потраживања и обавеза на дан 31. децембра 2012. године, односно 31. децембра 2011. године произашла из трансакција са повезаним правним лицима приказана су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Актива		
<i>Потраживања (напомена 20)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	3,311,877	3,129,892
- ПД Термоелектране Никола Тесла, Обреновац	141,960	-
Свега актива	3,453,837	3,129,892
Пасива		
<i>Дугорочне обавезе (напомена 26)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	114,041	109,054
	114,041	109,054
<i>Краткорочне финансијске обавезе (напомена 27)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	4,203	33,098
	4,203	33,098
<i>Обавезе према добављачима (напомена 28)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	5,376	6,158
- ПД Електровојводина, Нови Сад	4,133	2,178
	9,509	8,336
<i>Остале краткорочне обавезе (напомена 29)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	800	6,988
	800	6,988
Свега пасива	128,553	157,476
Потраживања, нето	3,325,284	2,972,416

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Приходи и расходи из трансакција са повезаним правним лицима за годину која се завршава на дан 31. децембра 2012., односно 2011. године приказани су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава 31. децембра 2012.	2011.
Приходи		
<i>Приходи од продаје (напомена 6)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	6,652,853	6,781,861
<i>Финансијски приходи (напомена 11)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	-	989
Свега приходи	6,652,853	6,782,850
Расходи		
<i>Трошкови електричне енергије (напомена 7)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	(35,190)	(37,777)
- ПД Електровојводина, Нови Сад	(17,758)	(12,015)
	(52,948)	(49,792)
<i>Остали пословни расходи (напомена 10)</i>		
- ПД Електровојводина, Нови Сад	(94)	(115)
<i>Финансијски расходи (напомена 12)</i>		
- ЈП Електропривреда Србије, Београд	(8,086)	(3,581)
Свега расходи	(61,128)	(53,488)
Приходи, нето	6,591,725	6,729,362

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање капиталом

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал.

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Задуженост а)	496,668	496,247
Готовина и готовински еквиваленти	24,233	568,442
Нето задуженост	472,435	(72,195)
Капитал б)	20,390,462	24,637,449
Рацио нето дуговања према капиталу	0.02	0.00

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Управљање капиталом (наставак)

а) Обавезе обухватају дугорочне и краткорочне обавезе,

б) Капитал укључује основни и остали капитал, резерве и акумулирани резултат.

Приликом израчунавања нето дуговања, поштујући начело опрезности, обавезама Друштва сучељена су искључиво промтно ликвидна средства – готовина и готовински еквиваленти. Показатељ односа нето задужености према капиталу показује величину задужености у динарима по једном динару капитала.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

Категорија финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	16,581	16,607
Потраживања од купаца	3,877,969	3,969,145
Остала потраживања	2,124	3,144
Готовина и готовински еквиваленти	24,233	118,442
	<u>3,920,907</u>	<u>4,107,338</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	346,837	355,053
Остале дугорочне обавезе	114,041	109,055
Обавезе према добављачима	978,608	1,397,870
Остале обавезе	4,375	2,645
Краткорочни кредити	35,790	32,139
	<u>1,479,651</u>	<u>1,896,762</u>

Основни финансијски инструменти Друштва су потраживања који настају директно из пословања, готовина и готовински еквиваленти, те обавезе према добављачима и дугорочне и краткорочне финансијске обавезе. У нормалним условима пословања Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик

У свом пословању Друштво је изложено тржишним ризицима од промена курсева страних валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик, осим оних истакнутих у овој напомени.

а) Девизни ризик

Друштво је изложено девизном ризику преко позиција готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца у иностранству и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниој валути. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Друштво послује, у великој мери зависи од мера Владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза деноминираних у страниој валути и изражених у страниој валути и у динарима на датум извештавања била је следећа:

	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
	У валути			
EUR	249,010	248,892	248,852	249,374
USD	-	-	5,772,027	6,128,625
	<u>249,010</u>	<u>248,892</u>	<u>6,020,879</u>	<u>6,377,999</u>
	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
	У хиљадама динара			
EUR	28,317	26,044	28,299	26,095
USD	-	-	497,412	495,599
	<u>28,317</u>	<u>26,044</u>	<u>525,711</u>	<u>521,694</u>

Друштво је осетљиво на промене девизног курса еура (EUR), а затим и долара (USD) према динару. У претходним табелама су наведени износи средстава односно обавеза у страниој валути и у хиљадама динара применом средњег девизног курса на дан сваког приказаног биланса стања.

Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Друштва на пораст односно пад у висини од 10% курса динара у односу на дату страну валуту, у смислу повећања, односно смањења монетарних средстава и обавеза деноминираних у страниој валути и исказаних у хиљадама динара, као последица кретања курса.

Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненаплаћена потраживања и неизмирене обавезе исказане у страниој валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута.

У следећој табели приказан је нето ефекат кретања девизног курса у висини од 10%. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Тржишни ризик (наставак)

а) Девизни ризик (наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
EUR валута	18	(5)
USD валута	(49,741)	(49,560)
Нето утицај на резултат текућег периода	(49,723)	(49,565)

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа искључиво преко готовине и готовинских еквивалената депонованих на текућим рачунима код пословних банака, на која су одобрене варијабилне каматне стопе. С обзиром да се ради о ликвидним средствима, ризик од промене каматних стопа је низак. Краткорочне позајмице Друштво одобрава без камате.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	16,581	16,607
Потраживања од купаца	3,877,969	3,969,145
Готовина и готовински еквиваленти	24,233	118,442
Остала потраживања	2,124	3,144
	3,920,907	4,107,338
<i>Финансијске обавезе</i>		
<i>Некаматносна</i>		
Обавезе према добављачима	978,608	1,397,870
	978,608	1,397,870
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	346,837	355,053
Краткорочни кредити	35,734	31,492
	382,571	386,545
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Остале дугорочне обавезе	114,041	109,055
Остале обавезе	4,375	2,645
Краткорочни кредити	56	647
	118,472	112,347
	1,479,651	1,896,762

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Друштво перманентно прати финансијско стање и пословање својих значајних комитената, односно изложеност кредитном и ризику депоновања и улагања средстава.

Кредитни ризик представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса стања.

На основу анализе старосне структуре потраживања и процене руководства о наплативости, Друштво је на терет расхода текућег периода извршило индиректан отпис оних потраживања за која је процењен висок степен неизвесности наплате.

Најзначајнија појединачна потраживања од купаца на дан биланса стања представљена су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
ЈП Електропривреда, Београд	3,311,877	3,129,892
ЈКП Новосадска топлана	449,200	700,427
ЈКП Топлификација, Сремска Митровица	24,218	58,969
ДП Грејање, Зрењанин	401	48,496
Остали	92,273	31,361
	<u>3,877,969</u>	<u>3,969,145</u>

Потраживања од купаца

	У хиљадама динара		
	31. децембар 2012.		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	2,124,052	-	2,124,052
Доспела, исправљена потраживања од купаца	2,629,157	(2,629,157)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	1,753,917	-	1,753,917
	<u>6,507,126</u>	<u>(2,629,157)</u>	<u>3,877,969</u>

	У хиљадама динара		
	31. децембар 2011.		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	2,317,783	-	2,317,783
Доспела, исправљена потраживања од купаца	2,987,769	(2,987,769)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	1,651,362	-	1,651,362
	<u>6,956,914</u>	<u>(2,987,769)</u>	<u>3,969,145</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2012. године у износу од 2,502,087 хиљаде динара доспевају на наплату у периоду од 15 до 60 дана након датума издавања фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Процена је руководства Друштва да је степен неизвесности наплате доспелих потраживања низак, односно да су доспела потраживања у целости наплатива у кратком временском року, те није вршило индиректан отпис истих.

Старосна структура доспелих неисправљених потраживања:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2012.	31. децембар 2011.
До 30 дана	850,460	1,599,016
Од 31 до 90 дана	903,457	50,040
Од 91 до 180 дана	-	2,306
Од 181 до 365 дана	-	-
	<u>1,753,917</u>	<u>1,651,362</u>

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва које је успоставило одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва као и управљањем ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтваним токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да потраживања наплати.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

Доспећа финансијских средстава на дан 31. децембра 2012. и 2011. године:

	Мање од месец дана	Од 1 до 3 Месеца	Од 3 месеца до једне године	У хиљадама динара 31. децембар 2012.	
				Преко 1 године	Укупно
Некаматносна	1,614,200	-	2,249,222	57,485	3,920,907
	<u>1,614,200</u>	<u>-</u>	<u>2,249,222</u>	<u>57,485</u>	<u>3,920,907</u>
				У хиљадама динара 31. децембар 2011.	
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 Месеца	Од 3 месеца до једне године	Преко 1 године	Укупно
Некаматносна	1,771,390	-	2,317,783	16,165	4,107,338
	<u>1,771,390</u>	<u>-</u>	<u>2,317,783</u>	<u>16,165</u>	<u>4,107,338</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

Доспећа финансијских обавеза на дан 31. децембра 2012. и 2011. године:

	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
						У хиљадама динара 31. децембар 2012.
Некаматносна	18,268	953,525	6,815	-	-	978,608
Фиксна каматна стопа	-	-	59,062	136,405	208,687	404,154
Варијабилна каматна стопа	124,396	-	-	-	-	124,396
	<u>142,664</u>	<u>953,525</u>	<u>65,877</u>	<u>136,405</u>	<u>208,687</u>	<u>1,507,158</u>
						У хиљадама динара 31. децембар 2011.
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	26,095	1,362,040	9,735	-	-	1,397,870
Фиксна каматна стопа	-	-	54,645	198,880	304,270	557,795
Варијабилна каматна стопа	117,965	-	-	-	-	117,965
	<u>144,060</u>	<u>1,362,040</u>	<u>64,380</u>	<u>198,880</u>	<u>304,270</u>	<u>2,073,630</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2012. године и 31. децембра 2011. године:

	31. децембар 2012.		У хиљадама динара 31. децембар 2011.	
	Књигово- дствена вредност	Фер вредност	Књигово- дствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	16,581	16,581	16,607	16,607
Потраживања од купаца	3,877,969	3,877,969	3,969,145	3,969,145
Остала потраживања	2,124	2,124	3,144	3,144
Готовина и готовински еквиваленти	24,233	24,233	118,442	118,442
	<u>3,920,907</u>	<u>3,920,907</u>	<u>4,107,338</u>	<u>4,107,338</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	346,837	346,837	355,053	355,053
Остале дугорочне обавезе	114,041	114,041	109,055	109,055
Обавезе према добављачима	978,608	978,608	1,397,870	1,397,870
Остале обавезе	4,375	4,375	2,645	2,645
Краткорочни кредити	35,790	35,790	32,139	32,139
	<u>1,479,651</u>	<u>1,479,651</u>	<u>1,896,762</u>	<u>1,896,762</u>

С обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза на домаћем тржишту, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације за тржишно вредновање и обелодањивање фер вредности свих финансијских средстава и обавеза, Друштво процењује да књиговодствена вредност не одступа материјално значајно од фер вредности финансијских инструмената, и да се као таква може сматрати једнаком са њиховом фер вредношћу, те да је као таква најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

34. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Судски спорови

На дан 31. децембра 2012. године, против Друштва се води неколико судских спорова као тужена страна чија је процењена вредност 75,000 хиљада динара као и неколико спорова радно-правне природе, чију вредност није могуће проценити. Руководство Друштва верује у позитиван исход спорова.

Истовремено, Друштво је тужбена страна у споровима чија је процењена вредност 9,328 хиљада динара.

Судски спорови које је Друштво водило ранијих година против дужника ради наплате потраживања, а над којима је у међувремену отпочео поступак стечаја или ликвидације, по сили закона, престали су. Првобитно утужена потраживања пријављена су у стечајну односно ликвидациону масу дужника.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2012. године

35. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

36. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>2012.</u>	<u>2011.</u>
USD	86.1763	80.9662
EUR	113.7183	104.6409